

**ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΕΝΙΑΙΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 11 ΙΟΥΝΙΟΥ 2005
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ**

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ Α

A.1 Σωστό

A.2 Λάθος

A.3 Σωστό

A.4 Λάθος

A.5 Λάθος

A.6 β

A.7 γ

ΟΜΑΔΑ Β

Η φάση της ύφεσης

Η φάση της ύφεσης χαρακτηρίζεται από εκτεταμένη ανεργία, έλλειψη επενδύσεων και ανεπαρκή ζήτηση καταναλωτικών αγαθών. Αυτό σημαίνει ότι οι επιχειρήσεις που παράγουν τόσο καταναλωτικά όσο και κεφαλαιουχικά αγαθά έχουν αχρησιμοποίητη ή πλεονάζουσα παραγωγική δυναμικότητα. Η παραγωγή και τα εισόδημα βρίσκονται στο χαμηλότερο επίπεδό τους. Οι τιμές, αν δε μειώνονται, τουλάχιστον δεν αυξάνονται ή αυξάνονται ελάχιστα και τα κέρδη των επιχειρήσεων είναι χαμηλά. Μάλιστα, πολλές επιχειρήσεις μπορεί να έχουν ζημιές αντί για κέρδη. Το γενικό επιχειρηματικό κλίμα δεν είναι ευνοϊκό για την ανάληψη επενδύσεων και επικρατεί απαισιοδοξία για το μέλλον.

Η ένταση των παραπάνω φαινομένων διαφέρει από κύκλο σε κύκλο. Όσο πιο έντονα είναι τα συμπτώματα αυτά, τόσο πιο βαθιά είναι η ύφεση. Τέτοια ήταν η μεγάλη ύφεση του 1930 που συντάραξε τις προηγμένες καπιταλιστικές χώρες και κυρίως τις ΗΠΑ.

Η φάση της ανόδου ή άνθησης

Η φάση της ύφεσης θα τελειώσει κάποτε. Ανεξάρτητα από την αιτία που την ανακόπτει, κατά τη φάση της άνθησης παρατηρούμε αύξηση της παραγωγής, του εισοδήματος και της απασχόλησης. Η αύξηση της παραγωγής είναι εύκολη, γιατί υπάρχει πλεονάζουσα παραγωγική ικανότητα και γενικά υποαπασχολούμενοι παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς αυξάνεται η συνολική ζήτηση και η παραγωγή, αυξάνονται και τα κέρδη και αυτό δημιουργεί ευνοϊκό κλίμα για επενδύσεις. Στην αρχή η αύξηση της παραγωγής δε συνοδεύεται από την αύξηση των τιμών, γιατί, όπως είπαμε και πιο πάνω, υπάρχουν αχρησιμοποίητοι ή αργούντες παραγωγικοί συντελεστές. Καθώς όμως αυξάνεται η συνολική ζήτηση και αυξάνεται η απασχόληση των παραγωγικών συντελεστών αρχίζουν να εμφανίζονται και οι πρώτες αυξήσεις των τιμών.

ΟΜΑΔΑ Γ

Γ.1 $A.E.Π._{2002 \text{ στ.τιμ. } 2002} = A.E.Π._{2002 \text{ τρ.τιμ.}} = 900$

$$A.E.Π._{2003 \text{ τρ.τιμ.}} = A.E.Π._{2003 \text{ στ.τιμ. } 2002} \cdot \frac{\Delta.T._{2003}}{100} = 1000 \cdot \frac{110}{100} = 1100$$

$$\Delta.T._{2004} = \frac{\text{Α.Ε.Π.}_{2004} \text{ τρ.τιμ.}}{\text{Α.Ε.Π.}_{2004} \text{ στ.τιμ.}_{2002}} \cdot 100 = \frac{1694}{1400} \cdot 100 = 121$$

Έτος	Α.Ε.Π. σε τρέχουσες τιμές	Δείκτης Τιμών (%)	Α.Ε.Π. σε σταθερές τιμές
2002	900	100	900
2003	1100	110	1000
2004	1694	121	1400

Γ.2 Η ποσοστιαία μεταβολή του δείκτη τιμών από το 2003 στο 2004 θα είναι :

$$\frac{\Delta.T._{2004} - \Delta.T._{2003}}{\Delta.T._{2003}} \cdot 100 = \frac{121 - 110}{110} \cdot 100 = 10\%$$

Γ.3 Θα υπολογίσουμε το δείκτη τιμών με έτος βάσης το 2003 :

$$\Delta.T.'_{2004} = \frac{\Delta.T._{2004}}{\Delta.T._{2003}} \cdot 100 = \frac{121}{110} \cdot 100 = 110$$

$$\text{Α.Ε.Π.}_{2004} \text{ στ.τιμ.}_{2003} = \frac{1694}{110} \cdot 100 = 1540$$

ΟΜΑΔΑ Δ

Δ.1 α. Η επιχείρηση λειτουργεί στη βραχυχρόνια περίοδο γιατί υπάρχει τουλάχιστον ένας σταθερός παραγωγικός συντελεστής.

$$\beta. \text{TC} = \text{FC} + \text{VC} \Leftrightarrow \text{FC} = \text{TC} - \text{VC}$$

$$\text{για } L = 0 \quad \text{ισχύει } \text{VC} = 0 \text{ και } \text{FC} = 20$$

$$\text{για } L = 1 \quad \text{ισχύει } \text{VC} = \text{TC} - \text{FC} = 80 - 20 = 60$$

$$\text{Η αμοιβή του μεταβλητού συντελεστή είναι : } \text{VC} = \text{W} \cdot \text{L} \Leftrightarrow 60 = \text{W} \cdot 1 \Leftrightarrow \text{W} = 60$$

$$\text{Η αμοιβή του σταθερού συντελεστή είναι : } \frac{\text{FC}}{\text{K}} = \frac{20}{10} = 2$$

$$\Delta.2 \quad \text{MC} = \frac{\Delta \text{TC}}{\Delta \text{Q}} = \frac{380 - 320}{60 - 50} = 6$$

Q	TC	MC
50	320	
Q	350	
60	380	6

$$6 = \frac{350 - 320}{\text{Q} - 50} \Leftrightarrow \text{Q} = 55$$

Δ.3 Θα υπολογίσουμε τα VC, AVC και MC, χρησιμοποιώντας τους τύπους :

$$VC = W \cdot L \quad , \quad AVC = \frac{VC}{Q} \quad , \quad MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q}$$

$$\begin{aligned}
 L = 1 : \quad VC &= 60 \cdot 1 = 60 & AVC &= \frac{60}{4} = 15 & MC &= \frac{60-0}{4-0} = 15 \\
 L = 2 : \quad VC &= 60 \cdot 2 = 120 & AVC &= \frac{120}{10} = 12 & MC &= \frac{120-60}{10-4} = 10 \\
 L = 3 : \quad VC &= 60 \cdot 3 = 180 & AVC &= \frac{180}{20} = 9 & MC &= \frac{180-120}{20-10} = 6 \\
 L = 4 : \quad VC &= 60 \cdot 4 = 240 & AVC &= \frac{240}{33} = 7,2 & MC &= \frac{240-180}{33-20} = 4,6 \\
 L = 5 : \quad VC &= 60 \cdot 5 = 300 & AVC &= \frac{300}{50} = 6 & MC &= \frac{300-240}{50-33} = 3,5 \\
 L = 6 : \quad VC &= 60 \cdot 6 = 360 & AVC &= \frac{360}{60} = 6 & MC &= \frac{360-300}{60-50} = 6 \\
 L = 7 : \quad VC &= 60 \cdot 7 = 420 & AVC &= \frac{420}{66} = 6,4 & MC &= \frac{420-360}{66-60} = 10
 \end{aligned}$$

K	L	Q	TC	VC	AVC	MC
10	0	0	20	0	-	-
10	1	4	80	60	15	15
10	2	10	140	120	12	10
10	3	20	200	180	9	6
10	4	33	260	240	7,2	4,6
10	5	50	320	300	6	3,5
10	6	60	380	360	6	6
10	7	66	440	420	6,4	10

Θα χρησιμοποιήσουμε εκείνες τις ποσότητες στις οποίες ισχύει $MC_{\text{ανεργόμμενο}} \geq AVC$, οπότε ο πίνακας προσφοράς της επιχείρησης θα είναι :

P = MC	Q _s
6	60
10	66

Δ.4 α. Ο αγοραίος πίνακας προσφοράς είναι ο ακόλουθος :

P	Q _{ΣΑΓΟΡΑΙΑ} = Q _s • 100
6	60 • 100 = 6000
10	66 • 100 = 6600

β. Αντικαθιστούμε τις δύο τιμές του πίνακα προσφοράς στη συνάρτηση ζήτησης και έχουμε :

$$Q_D = 12000 - 1000 \cdot 6 = 6000$$

$$Q_D = 12000 - 1000 \cdot 10 = 2000$$

P	Q_D	Q_S
6	6000	6000
10	2000	6600

Προκύπτει ότι η τιμή ισορροπίας θα είναι $P_0 = 6$ και η ποσότητα ισορροπίας θα είναι $Q_0 = 6000$.

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΜΑΡΙΝΟΣ οικονομολόγος – εκπαιδευτικός – www.economics.edu.gr